

SŁOWO

Wilno, Piątek 12-go września 1924 r.

Redakcja i administracja Ad. Mickiewicza 4. Tel. 228, otwarta od 9 do 3. Tel. drukarni 262.

PRENUMERATA miesięczna z dostarczeniem do domu oraz z przesyłką pocztową 3 złote, zgranicz 6 złotych. Konto czekowe w Pocztowej Kasie Oszczędnościowej Nr 80.259.
Cena pojedynczego N ru 15 groszy.

CENA OGŁOSZEN. Wiersz milimetryowy jednoszpaltowy na str. 2-ej i 3-iej 20 gr., za tekstem 10 groszy.—Kronika reklamowa lub nadesłane 30 gr. Matrymonjalne 20 gr. W N-rach świątecznych i na prowincji o 25 proc. drożej.

Jeszcze o Sawinkowie.

O Sawinkowie wciąż jeszcze mówią i piszą. Mimo, że dotychczas wszystkie informacje o Kanossie Sawinkowa są jednostronne, pochodzą bowiem z oficjalnych źródeł sowieckich dyskusja na temat skrucy wybitnego działacza politycznego emigracji rosyjskiej, jest w całej pełni.

Dzień każdy przynosi do tej ciekawej sprawy coraz to nowe szczegóły. Coraz więcej ludzi, którzy w swoim czasie wspólnie z Sawinkowem prowadzili robotę antybolszewicką wygłasza o nim swoją opinię.

Dla nas najciekawszym bodaj momentem jest stosunek Sawinkowa do Polski w okresie walk o niepodległość. Korzystał on wtedy, jak wiadomo, szeroko z gościny polskiej. Znany, już jest, ogłoszony przez prasę sowiecką, komunikat o jego działalności w tym czasie. Zwraca się on całkowicie przeciw Polsce, która rzekomo ma być winna nieprzejętej antybolszewickiej akcji Sawinkowa w Polsce i zagranicą. Znaczący jeszcze raz, że wiadomości o tem przyniosł komunikat sowiecki i z innych źródeł dotychczas nie nastąpiło potwierdzenie ani o procesie Sawinkowa wogóle, ani o jego skrusze i zeznaniach w szczególności przeciw Polsce zwróconych.

Tembardziej wobec tej jednostronności informacji ciekawą jest opinia gen. Bułak-Bałachowicza, jednego z bliższych współpracowników Sawinkowa. Gen. Bułak-Bałachowicz w rozmowie z współpracownikiem „Kurjera Porannego” po krótkiej charakterystyce Sawinkowa powiedział co następuje:

— Sawinkow oszukiwał rząd polski i rządy koalicyjne tem, że ma rzekomo rozrzuconą po całej Rosji wielką organizację, która w decydującej chwili — przy pomocy sił interwencyjnych obali rząd bolszewicki.

— Obecnie oszukuje z całą pewnością rząd sowiecki opowiadaniem o tem, że ma w Polsce „potężną organizację...”

— Jak pierwsze kłamstwo musiało się wykryć, tak wykryć się musi drugie.

— Kilkakrotnie zapytywano mnie, czy podążą za Sawinkowem rosjanie z emigracji. Na to mogą tylko odpowiedzieć, że masa ta niepotrzebna jest Sowietom w Rosji. Sowiety — swoim zwyczajem — zechcą użyć ich do pracy dla swoich celów na tych terenach, gdzie są obecnie. Lecz Sawinkow władzy nad tymi ludźmi niema i w tem tkwi jego grób.

Na zapytanie, czy Sawinkow współpracował z armią bolszewicką w chwili zawarcia traktatu Ryskiego, gen. Bałachowicz odpowiedział:

— Dla mnie istnieją tylko fakty— Jest mi więc wiadomem, że przed przyjazdem z Paryża do Warszawy Sawinkow oświadczył na pewnym poufnym zebraniu działaczy rosyjskich: „Ja będę w Polsce pierwszym rosyjskim Wallenrodem”.

— Dowiódł tego Sawinkow czynami swoimi, gdyż po przyjeździe do Polski łączył się z każdym, kto mu był na rękę. Stąd to dostał się nawet do mojej armii element ciemny”.

W świetle rewelacji gen. Bałachowicza postać Sawinkowa nabiera coraz więcej cech politycznego karierowicza, dla którego własne „ja” było najwyższym celem i który w drodze do zdobycia tego celu nie liczył się z żadnymi absolutnie względami. Być może, jak przypuszczają niektóre rosyjskie koła emigracyjne, wielką rolę odegrała tutaj psychika nie trzeźwego polityka a literata, temniemniej jednak fakt dwulicowości pozostał faktem.

Czy miał on miejsce naprawdę o tem bezwarunkowo napewno twierdzić nie można i aby wygłosić ostatnie słowo należy jeszcze poczekać.

K. S.

SEJM I RZĄD.

Stosunek Niemiec do Polski.

Prezes ministrów p. Wł. Grabski, odbył dłuższą konferencję z min. Olszewskim, posłem Rplitej w Berlinie, który przedstawił całokształt obecnych stosunków naszych z Niemcami w związku z obradami w Genewie, decyzyją wiedeńską w sprawie opcji oraz dążeniem do nawiązania stosunków handlowych z Polską.

Uruchomienie Kredytów.

Prezes ministrów p. Wł. Grabski odbył we środę dłuższą konferencję z prezesem Banku Gospodarstwa Krajowego, p. Steczkowskim w sprawie uruchomienia kredytów. W konferencji uczestniczył senator ks. Adamski (Ch. D.) z Poznania, dla którego w pierwszym rzędzie mają być przeznaczone kredyty.

Nowela do ustawy o reformie rolnej.

Jak się dowiadujemy, niezależnie od zamierzonej nowelizacji ustawy o wykonaniu reformy rolnej minister reform rolnych zapowiedział przedłożenie Sejmowi nowego projektu ustawy, ustalającej zasady parcelacji gruntów i pomocy finansowej dla przyszłych nabywców osad. Będzie to już czwarty z rzędu projekt w tej kwestji, który nie doznał się uchwalenia przez władze ustawodawcze.

Konwencja turystyczna polsko-czeska.

W dniach 6 i 8 września r. b. odbyły się w Zakopanem posiedzenia wspólne delegacji polskiej i czechosłowackiej przy międzynarodowej komisji delimitacyjnej, celem ułożenia projektu konwencji turystycznej, i parków natury polsko-czechosłowackiej, a to w wykonanie postanowień protokółów krakowskich z dn. 6 maja r. b.

Obrady toczyły się w dwóch komisjach i na posiedzeniach plenarnych. Doprowadziły one do ułożenia projektów konwencji turystycznej i tatrzańskie „parku natury”.

Z Kowieńszczyzny.

„Echo” kowieńskie o roli Polski w związku państw bałtyckich.

We wszystkich pismach kowieńskich pojawiają się artykuły, wzmianki i wiadomości o „wulkanicznym” stanie na Wileńszczyźnie. Oto „Echo” kowieńskie, omawiając artykuł „Kurjera Porannego” o związku państw bałtyckich wyraża się w ten sposób:

„W Warszawie niepokoją się nietylko napadami sowieckimi i wulkanem w Wileńszczyźnie, ale również troską są przejęci z powodu wysiłkiwania się państw bałtyckich z polskich wpływów”.

Dalej „Echo” omawia koncepcję sojuszu Polski z państwami bałtyckimi, biorąc za podstawę artykuł „Kurjera Porannego”. Wywody tego pisma „Echo” usiłuje wykorzystać dla wyprowadzenia wniosku, że Polska musi oddać Wilno Litwie, gdyż koniecznym jest pozyskanie Litwy dla związku bałtyckiego. „Kurjer Poranny” mianowicie oświadczy, że koncepcja związku Finlandja—Lotwa—Estonja jest nie-realną, gdyż związek taki byłby słaby. Zbliżenie zaś Łotwy, Estonji i Litwy powodowane przyczynami natury ekonomicznej doprowadzi w końcu do zajęcia odpowiedniego przez te państwa stanowiska wobec polsko-litewskiego zagadnienia, gdyż w tym kierunku będzie inspirowała ten związek Litwa. „Kurjer Poranny” wyraża obawę przed wpływem niemiecko-rosyjskim na taki związek. Wykazując jednocześnie, że Łotwa i Estonja nie sympatyzują Polsce w dziedzinie polsko-litewskiego sporu siłą faktu stają się czynnymi przeciwnikami Polski.

„Echo” kowieńskie ważniejsze argumenty „Kurjera Porannego” podkreśliło tłustym drukiem i zapożyczając tytuł w tej sprawie tytułem „Strach przed sojuszami” oświadcza, że jedynym sposobem usunięcia niebezpieczeństw dla Polski wynikających z powodu związku państw bałtyckich jest pogodzenie się z Litwą po przez wyzalenie się Wilna.

W innym numerze „Echo” omawia stanowisko „Robotnika”, który wypowiedział się za sojuszem Polski z trzema państwami bałtyckimi, nie wykluczając Litwy. „Robotnik” uważa, że Litwa powinna na drugi plan odsunąć sprawę wileńską ze względu na doniosłość stworzenia silnego sojuszu, na granicy z Rosją. Stanowisko „Robotnika” „Echo” nazywa podstępem.

Budowa radiostacji na Litwie Kowieńskiej.

„Trinitas” donosi, że spółka akcyjna z „Galybe” (Potęga) wzięcia M-stwu Komunikacji podanie w sprawie udzielenia jej szczególnych praw dla budowy dwóch radiostacji. Jedną z nich ma stanąć na brzegu Wilji, w rejonie Kowno — Janowo; drugą zaś: na brzegu Niemna w rejonie Kowno — Olita.

Prześladowania litewskości w Tyłży.

Podług pisma „Naujizie Tilžus Keleivis” (Nowy Podróżnik Tyłżański) Litwini w Tyłży znoszą w ostatnich czasach srogię prześladowania ze strony Niemców. Rozmawiających publicznie po litewsku spotykają szykany w rodzaju: „Tu się mówi tylko po niemiecku”, lub: „Litwini są zdrajcami w stosunku do Niemiec (los Kłajpedy). Należy ich za to powywieścić i t. p.

Wogóle na każdym kroku daje się zauważyć prowokacyjne stanowisko ultranacjonalistów niemieckich. Policja zaś tyłżańska patrzy na to przez palce.

Pierwszy zjazd narodowców litewskich w Szawlach.

Przy końcu sierpnia, podaje tygodnik „Wajras”, odbył się w Szawlach zjazd narodowców litewskich, na który zjechało się około 300 osób, z różnych miejscowości Litwy.

Na zjeździe wstępna mowa wygłosił p. A. Smetona, który między in. powiedział mniej więcej co następuje:

Dzisiaj wszystkie kierunki w Litwie nie mogą się zmieścić pod jednym dachem. Mamy niepodległą Litwę, niema w naszym kraju wrogów, sami jesteśmy panami swego losu, lecz czy zaspokojone są nasze marzenia o wolności? Wojennymi środkami walczą między sobą nasze partje, tak, iż poza niemi widać zaledwie całą Litwę. Partyjne, nie państwowe hasła nurtują nasz naród, przez pracę podejmowaną w imieniu państwa dąży się do korzyści osobistych, czy też partyjnych przykrytych dobrem „blednych ludzi”, partje nie patrzą na to jak ich postępowanie odbija się na sprawie państwa, lecz jak się ono podobą tej czy owej warstwie ludności. Jeżeli tak i dalej pójdzie, to ze względami partyjnymi zniknie idea państwowa; pozostaną rozjątrzone wzajemnie klasy ludności i rozszczępiony naród nie znajdujący wspólnej idei państwowej. Jest to niebezpieczeństwo dla bytu niepodległości Litwy.

Cóż tedy mają robić narodowcy? Skupić się w gromadę i organizować, mając na względzie nie wąskie interesy partyjne lecz dobro ogółu. Narodowiec musi kierować się tem, co jest w naszym narodzie najlepsze. Nie względem innych, nie względem obcokrajowców nienawidzić winna im przyświecać jako ideał państwowy, lecz miłość swego narodu i sprawiedliwy stosunek w obcowaniu z obcokrajowcami. Tylko sprawiedliwe i rzetelne zawody z innymi narodami mogą wzmocnić organizm narodu litewskiego i uczynić z niego trwałą podstawę państwa Litewskiego. Nie łepienie obcego elementu w Litwie — lecz ich godzenie wzajemne, zwłaszcza zaś z Litwinami, może położyć zdrowe podwaliny pod większą Litwę, nie tę, którą dzisiaj mamy. Wilno i Kłajpeda są organiczne części niepodległej Litwy.

Bez nich byśmy się zadusili, lecz pragnąc je odzyskać i przystosować do Litwinów, należy być mądrymi budowniczymi, stale mającymi na uwadze doktryny państwowe, należy umieć sprawiedliwie ocenić ludzi innego pochodzenia, innego wyznania i innej kultury...

Po rozważeniu programu i statutu organizacyjnego do Zarządu Głównego Litewskiego Związku Narodowego zostali wybrani: prof. Wincenty Krewa-Mickiewiczus, były minister obrony krajowej, prawnik A. Merkis, oficer rezerwy major Biontas, członek Sądu Okręgowego A. Rustejko, adw. przysięgły L. Norajko i ekon. W. Busieckas.

Komisja dla zbadania sprawy wileńskiej.

„Lietuva” donosi: W Genewie utworzono podkomisję do spraw politycznych. Celem najbliższym tej podkomisji jest zbadanie memorandum litewskiego w sprawie Wilna. W skład podkomisji weszli także przedstawiciele Litwy, Łotwy i Estonji.

(WILBI).

Powstanie w Gruzji.

RYGA, 11. IX. (tel. wł. — s). Pisma ryskie donoszą z Rosji następujące szczegóły powstania antybolszewickiego w Gruzji: Wystąpił z Batuma 200 aresztowanych robotników i inteligentów przybyło do Kerczu i zostali osadzeni w specjalnym pociągu dla dalszej deportacji przez Archangielsk na wyspy Sołowieckie. Na szosie między Suchumem a Nowym Afonem dwa szwadrony kawalerji bolszewickiej po krótkiej wymianie strzałów przeszły na stronę powstańców. W mieście Poti i porcie ogłoszono stan wyjątkowy. W Mingrelji powstańcy szermielowali wszystkie gmachy rządowe i partyjne urzędy, komunisi i urzędnicy sowiecy zostali wymordowani. Muzułmanie Gruzji przyłączyli się do powstania. W Nowo-Senakaah oddział karny rozstrzelał 38 powstańców — wiości

i robotników. W Tyflisie codziennie czterydziesiątka przeprowadza rewizji i areszty w dzielnicach robotniczych. Wskutek braku dowozu produktów spożywczych ze wsł ceny w mieście wzrosły o 60 proc. W powiecie Ozurgetskim wszyscy robotnicy i włoscianie jedynomyślnie przyłączyli się do powstańców.

Na stacji Aleksała gruzini kolejarze sowieccy łącznie z rosjanami i robotnikami — tatarami aresztowali nadzwyczajną komisję do walki z powstaniem świeżo przyslaną z Tyflisa. Aresztowani zostali co do jednego powieszani przez oddział powstańców operujący w powiecie kazachaskim.

Według informacji „Rosty” powstanie w Gruzji należy uważać za zlikwidowane. Rozbitki powstańców pospiesznie uchodzą w kierunku granicy tureckiej. Pancerni sowieccy zajęli stacje Poti i Suchum.

KONSTANTYNOPOL, 11. IX. (Pat). Według ostatnich wiadomości z Gruzji powstańcy utworzyli w Kutaisie rząd prowizoryczny. Bolszewicy cofają się, pozostawiając nie-naruszone składy amunicji i broni.

Rozstrzelanie Dżungelli.

RYGA, 11. IX. (tel. wł. — s). „Narodnaja Myśl” donosi z Rosji: Wykonany został wyrok śmierci nad organizatorami zaburzeń w Gruzji. Między innymi rozstrzelani zostali członkowie centralnego komitetu wykonawczego i zagranicznego biura mieńszewików: Chomerika, Dżungelli, Czychiszwilli i Sabaszwilli.

Kłamstwa niemieckie.

RYGA, 11. IX. (tel. wł. — s). „Narodnaja Myśl” podaje z Berlina depesze treści następującej: W Wschodniej Galicji wybuchło chłopskie powstanie. Z Tarnopolskiego rejonu komunikują o olbrzymich rabunkach dokonywanych przez chłopów.

Pojednawczy p. Smetona.

KOWNO, 11. IX. (Pat). W Szawlach odbył się zjazd narodowców litewskich. Wstępne przemówienie wygłosił były prezydent Smetona, który podkreślił fakt istniejącego wśród stronniectwa litewskich rozdrożenia. Jeżeli tak dalej pójdzie, mówił Smetona, zniknie zupełnie wśród Litwinów państwowość. Celem narodów jest organizowanie się mające na oku tylko dobro ogółu. Nie należy zdaniem Smetony, łepić obcych elementów na Litwie, lecz się godzić wzajemnie. W końcu swego przemówienia były prezydent litewski podkreślił, że Wilno i Kłajpeda są to organiczne części niepodległej Litwy.

Sily San-Tse-Lina.

LONDYN, 11. IX. (PAT). Według wiadomości otrzymanych z Szanghaju z dobrze poinformowanych źródeł japońskich, znajdujące się w Mandżurji sily zbrojne składają się z 21 brygad mieszanych i 4-ch brygad kawalerji. 23 tych sił pozostaje pod osobistym dowództwem marszałka San-Tse-Lina.

Liga, a powstanie w Gruzji.

GENEWA, 11. IX. (PAT). Delegacje francuska, angielska i belgijska złożyły na Zgromadzeniu Ligi Narodów rezolucję, w której, wskazując na krwawe zapasy w Gruzji, przypominają powziętą przed 2-ma laty decyzję Zgromadzenia Ligi zalecającą Radzie Ligi Narodów interwencję na rzecz przywrócenia normalnych stosunków w tym kraju. Paweł Boncour oświadczył, że pakt Ligi Narodów nie wyklucza bynajmniej możliwości pośrednictwa pomiędzy Rosją i Gruzją, chociaż oba te kraje nie należą dotychczas do związku państw. Rząd gruziński zwrócił się do Mac Donalda i Herriota z prośbą o spowodowanie pośrednictwa ze strony Ligi Narodów

TEATR POLSKI (Lutnia)

Występy
W. BRYDZIŃSKIEGO
Dziś po raz ostatni
„Samson i Dalila”
Sztuka Lange.
Początek o g. 8-iej wiecz.

JUTRO w sobotę 13 września
dwa przedstawienia
o godz. 4 po poł.
przedstaw. dla młodzieży szkolnej
„Śluby panińskie”
Komedia Fredry.
o godz. 8 wiecz.
„Tajfun”
sztuka Lengyła.
Z udziałem W. BRYDZIŃSKIEGO

Przed Kongresem.

Jak wiadomo, dziś odbędzie się w Warszawie uroczyste otwarcie II Kongresu Konfederacji międzynarodowej studentów z udziałem około 500 delegatów...

nych, należą: pp. Olgierd Malinowski i Paweł Raue.

Składki na rzecz przyjęcia wycieczki objeżdżąca napływają do podkomisarjatu Kongresu (ul. Wielka 24).

Ubezpieczeń, Księgarnia Stowarz. Nauczycielstwa Polskiego oraz pp. Stanisława Wołodkowicza i Tobiasza Bunimowicza (po 100 zł.).

Wczoraj przyjechały na Kongres delegacje litewska i estońska. Powitane w Turmontach i w Wilnie przez przedstawicieli podkomisarjatu wileńskiego.

KRONIKA

PIĄTEK 12 Dnia Najś. Imienia Jutro Filipa

Wschód słońca 5 g. 11 m. Zachód g. 18 1 m.

WILENSKA

(1) Delegat Rządu p. Roman a samorządu. Ustępujący Delegat Rządu p. W. Roman zwrócił się do przewodniczących Wydziałów powiatowych...

Zaznaczyć należy, iż w czasie sprawowania władzy nadzorczej nad samorządami przez ustępującego Delegata Rządu zreorganizowane zostały samorządy powiatowe w 3 powiatach b. Litwy Środkowej...

Stosunek władzy nadzorczej do samorządów w okresie tym cechuje wielka bezstronność i dążenie do zapobieżenia wprowadzenia do życia samorządowego pierwiastku walk partyjnych i klasowych.

Nie przeceniając bynajmniej znaczenia samorządu, ustępujący Delegat Rządu odnosi się z wielkim zaufaniem do wszelkich samodzielnych poczynań reprezentacji samorządowych miejscowego społeczeństwa.

Obeznany z pracami ziemstw rosyjskich, Delegat Rządu ujawniał jednak żywą wiarę w przyszłość samorządu, opartego na szczerze polskim jego ustroju.

(1) Projekt nowej ustawy samorządowej. Dziś, dn. 12 września, odbędzie się drugie posiedzenie specjalnej komisji miejskiej dla zbadania projektu rządowego nowej ustawy samorządowej.

Konferencja nauczycieli szkół powszechnych. W sobotę dnia 13 września r. b. o godzinie 5 popoł. odbędzie się w szkolnej pracowni doświadczalnej konferencja nauczycieli (lek) 4 i 5 oddziałów szkół powszechnych m. Wilna.

(1) Targowica miejska. Lekarz weterynaryjny przy komisarjacie rządu, dokonując w dn. 5 września kontroli targowicy końskiej i bydłowej, skonstatował kompletne niezastosewanie się do przepisów...

(1) Targowica miejska. Lekarz weterynaryjny przy komisarjacie rządu, dokonując w dn. 5 września kontroli targowicy końskiej i bydłowej, skonstatował kompletne niezastosewanie się do przepisów...

(1) Targowica miejska. Lekarz weterynaryjny przy komisarjacie rządu, dokonując w dn. 5 września kontroli targowicy końskiej i bydłowej, skonstatował kompletne niezastosewanie się do przepisów...

(1) Targowica miejska. Lekarz weterynaryjny przy komisarjacie rządu, dokonując w dn. 5 września kontroli targowicy końskiej i bydłowej, skonstatował kompletne niezastosewanie się do przepisów...

(1) Targowica miejska. Lekarz weterynaryjny przy komisarjacie rządu, dokonując w dn. 5 września kontroli targowicy końskiej i bydłowej, skonstatował kompletne niezastosewanie się do przepisów...

(1) Targowica miejska. Lekarz weterynaryjny przy komisarjacie rządu, dokonując w dn. 5 września kontroli targowicy końskiej i bydłowej, skonstatował kompletne niezastosewanie się do przepisów...

(1) Targowica miejska. Lekarz weterynaryjny przy komisarjacie rządu, dokonując w dn. 5 września kontroli targowicy końskiej i bydłowej, skonstatował kompletne niezastosewanie się do przepisów...

(1) Targowica miejska. Lekarz weterynaryjny przy komisarjacie rządu, dokonując w dn. 5 września kontroli targowicy końskiej i bydłowej, skonstatował kompletne niezastosewanie się do przepisów...

(1) Targowica miejska. Lekarz weterynaryjny przy komisarjacie rządu, dokonując w dn. 5 września kontroli targowicy końskiej i bydłowej, skonstatował kompletne niezastosewanie się do przepisów...

(1) Targowica miejska. Lekarz weterynaryjny przy komisarjacie rządu, dokonując w dn. 5 września kontroli targowicy końskiej i bydłowej, skonstatował kompletne niezastosewanie się do przepisów...

stalonych w rozporządzeniu Nr 12 Delegata Rządu z dn. 21 czerwca r. b. Pomimo, iż rozporządzenie to obowiązuje od chwili jego ogłoszenia w „Dzienniku Urzędowym”...

Wobec tego Komisarz Rządu na m. Wilno zwrócił się do Magistratu o zarządzenie jaknajrychlejszego uregulowania sprawy nadzoru sanitarno-weterynaryjnego na wzmiarkowanej targowicy.

(1) Wycieczka międzynarodowej konfederacji studentów. Magistrat m. Wilna uchwalił wyasygnować 500 zł. na wydatki, połączone z przyjęciem wycieczki uczestników kongresu międzynarodowej konfederacji studentów...

(1) Komisja kwalifikacyjna. W dn. 15 września w komendzie P. P. odbędzie się posiedzenie komisji kwalifikacyjnej dla przyjęcia na posady funkcjonariuszów policji państwowej.

Na posiedzenie te został wydelegowany ze strony Magistratu komendant miejskiej straży ogniowej p. M. Waliłoga.

(1) Danina lasowa a m. Wilno. Magistrat m. Wilna został zawiadomiony o pozostawieniu przez Delegata Rządu bez uwzględnienia podania odwoławczego Magistratu w przedmiocie daniny lasowej.

Uchylenie podania zostało umotywowane tem, że ustawa o daninie lasowej nie przewiduje zwolnienia od tej daniny związków i instytucji samorządowych i że własność komunalna w pierwszym rzędzie winna przyczynić się do akcji odbudowy kraju.

Jak wiadomo, lasy m. Wilna mają na względzie interes publiczny i nie stanowią przedsiębiorstwa dochodowego.

Wszystkie one są położone w obrębie miasta i niektóre znajdują się nawet w dzielnicach rozbudowanych (Zwierzyniec, Antokol).

Służą one za miejsce spacerów i wypoczynku szczególnie dla mniej zamożnej ludności na przedmieściach.

Przy stałym zadrzewieniu śródmieścia przyczyniają się lasy miejskie do zdrowotności miasta i dla tego też miasto nie tylko nie ciągnie z nich jakich bądź zysków, lecz ponosi znaczne wydatki dla ochrony ich.

Gdyby danina lasowa została ściągnięta od m. Wilna przy obecnym stanie finansów miejskich, zmuszone byłoby ono wyrębać na sprzedaż część tych lasów, tak niezbędnych dla ludności miasta.

Wobec powyższego, Magistrat zwrócił się do Min. robót publicznych z prośbą o uchylenie decyzji

Delegata Rządu i o zwolnienie miasta od daniny lasowej.

Z izby skarbowej. Dyrektor wileńskiej izby skarbowej pan Jan Malecki wyjechał na kilka dni do Warszawy w sprawach służbowych.

(1) Tramwaj na Antokol. Jak się dowiadujemy, dziś będzie puszczony drugi wagon tramwaju motorowego na linii Plac Katedralny—Pośpieszka.

(1) Opieka społeczna. Magistrat wyasygnował 10817 zł. w celu wypłacenia reszty zapomogi instytucjom dobroczynnym m. Wilna za miesiąc sierpień.

Zrzeszenie obrońców sądowych. Dnia 7 września r. b. w Wilnie w gmachu sądowym odbyło się walne zgromadzenie obrońców sądowych okręgu sądu apelacyjnego w Wilnie Walne zgromadzenie pod przewodnictwem obr. sądowego J. Michajłowicza uchwaliło opracowany przez specjalną komisję statut zrzeszenia i wybrało komisję dla zatwierdzenia takowego przez odpowiednie administracyjne władze.

Zrzeszenie obrońców sądowych między innymi ma być: wspólna obrońca swych praw zawodowych, współdziałanie w nabywaniu i rozwoju wśród członków wiedzy prawniczej, przestrzeganie etyki zawodowej i udzielanie członkom swoim w miarę potrzeby i możliwości pomocy materialnej.

TEATR I MUZYKA.

Teatr Polski — daje po raz ostatni świetną sztukę S. Langego „Samson i Dalila” w której to sztuce znakomity gość p. W. Brydziński roztacza wszystkie walory swego niepospolitego talentu.

„Słuby panielskie” — A. Fredry zainaugurują jutro sezon przedstawień dla młodzieży szkolnej. Obsada doborowa. Początek o godz. 4 pp. Reżyseruje p. Leśniewski. Ceny miejsc od 2 zł. do 75 groszy.

„Wesele” — Wyświetlanie w której to sztuce pole do popisu znajdzie cały zespół Teatru Polskiego.

„Wesele” — Wyświetlanie w której to sztuce pole do popisu znajdzie cały zespół Teatru Polskiego.

Jedyny występ słynnego pianisty Leo Siroty. W niedzielę dn. 21 września o g. 5 pp. wystąpi raz jeden w sali „Lutnia” pianista wszechwiatowej sławy Leo Sirota, którego z trudem udało się zaangażować na szereg występów w Polsce.

Trzeci występ W. Brydzińskiego oglądać będziemy w „Sniegu” Przybyszewskiego. Sztuka słynna; dwudziesty pierwszy rok leży sobie chlubnego na wszystkich scenach polskich żywota.

Po nad to jest „Snieg” Przybyszewskiego jakby streszczeniem ideałem całej epoki w literaturze naszej. Trzeba go znać. A lepszej i miłej sposobności aby „Snieg” poznać lub przypomnieć go sobie, nie znaleźć, jak oglądając go w głęboko przemysłowej interpretacji Brydzińskiego.

WYPADKI I KRADZIEŻE

Samobójstwo. Dn. 11 bm. w lesie Zwierzynieckim koło wsi Karolinki w celu pozabawienia się życia wystrzelił z rewolweru systemu „Mauzer” przestrelał sobie gardło zastępca naczelnika kancelarii urzędu delegata rządu Antoni Kulakowski (Litwański ul. 11). Śmierć nastąpiła po upływie 2 minut. Przyczyna samobójstwa narazie nie ustalona.

Powiesił się. Dn. 10 bm. w celu pozabawienia się życia powiesił się Bronisław Suszyński (Bonifraterska 15). Wezwany lekarz pogotowia skonstatował śmierć. Przyczyna samobójstwa — melancholia.

Zabójstwo oraz samobójstwo. W miasteczku Podbródzie pow. Świeżańskiego wystrzelił z rewolweru Marja Romanowska ciężko rania kierownika posterunku polskiej prokuratury Sawickiego poezem sama odebrała sobie życie. Przyczyna rozpaczywego kroku — miłość.

Tajemniczy wypadek. We wsi Prozorokach pow. Dziśnieńskiego znaleziono w swoim mieszkaniu martwą nauczycielką szkoły powszechnej Cecylię Górne. Szezegółów narazie brak. Śladów gwałtownej śmierci nie ujawniono.

Pezar. We wsi Wielkie Gulbiny gm. Rzeszańskiej spalił się dom mieszkalny stodoła oraz obora na szkodę Chmielewskiego. Straty wynoszą 2 tys. zlot.

NADEŚLANE

Kasa chorych m. Wilna podaje do wiadomości, że z dnem 11 b.m. powrócili z urlopów i wznowili przyjęcia następujący lekarze: Dr Brodzki Michał od godz. 9 do 10 (choroby wewnętrzne), Dr Marcińczyk Jerzy od godz. 4 do 5 (choroby wewnętrzne), Dr Szumielski Wulf od godz. 5 do 6 (choroby wewnętrzne), Dr Lerenman Efraim od godz. 11 do 12 (chirurg), Dr Sztolcman Gustaw od godz. 12 i pół do 1 i pół (choroby wewnętrzne), Dr Jedwabnik Dawid od godz. 11 do 12 (choroby płuca), W dniu 10-go b. m. wyjechał na urlop miesięczny Dr Maikowicz - Sutocki Bolesław (choroby skórne i moczopłciowe), oraz dnia 12 b. m. powrócił z urlopu Dr Czarnocki Napoleon, kierownik Przychodni na Antokolu i wznowil przyjęcia chorych od godz. 11 do 12 i od 4 do 6.

Księgarnia A. G. SYRKINA w Wilnie ul. Wielka 14. egzystuje od roku 1859. Poleca na sezon szkolny: podręczniki dla wszystkich zakładów naukowych, ostatniego wydania, ceny katalogowe. Skład materiałów piśmiennych obficie zaopatrzonej w różne przybory szkolne

„Polska Składnica Galanteryjna“ wł. FRANCISZEK FRLICZKA Wilno, Św.-Jańska Nr.6. Tel. 646. Hurtowy Skład Towarów Galanteryjnych i Norymberskich. Najtańsze Polskie Źródło Kupna Nici i Pończoch. Specjalność dostawy do Sklepów i Kooperatyw. Otrzymano wielki wybór sandałów firm zagranicznych.

Nad pracami bibliograficznymi wisi zawsze fatalizm niepełności. Płynność materiału w czasie, względność pojęcia „wytwór druku”, a wreszcie — w naszych warunkach — niedoskonała jeszcze organizacja urzędowej podstawowej rejestracji druków — sprawiają, że każda praca bibliograficzna rodzi się już z piętnem niedoskonałości. To też pewnych niedociągnięć „Przewodnika” nie leży jeszcze dziś traktować zbyt krytycznie, ponieważ ma on możliwość wypełnienia lub w następnych zeszytach, ukazując się periodycznie. A zresztą okoliczności niezależne od redakcji, które postawiły ją w obliczu ogromnego materiału, a poskapiły czasu na jego opracowanie, nietylko że ją usprawiedliwiają, lecz świadczą pochlebnie o sumie dokonanego wysiłku i naogół dobrych wynikach. A największą zasługą tej grupy ludzi — wydawców, redaktorów i współpracowników — jest inicjatywa zorganizowania tej placówki bibliograficznej i zainicjowanie dzieła omawianym III — stronicowym zeszytem.

Obowiązkiem naszego społeczeństwa jest jaknajgorętsze popieranie tej pracy w zrozumieniu, że czasopismo bibliograficzne nie jest przeznaczane tylko dla kilkunastu „mółów bibliotecznycy” w Polsce, lecz że powinno być stałym źródłem informacyjnym dla całej inteligencji polskiej, czytającej i kupującej książki. Dopiero szerokie rozpowszechnienie „Przewodnika” pozwoli na rozszerzenie go przez wprowadzenie działu krytycznego, t. j. recenzji, artykułów wstępnych i postanowienie go na poziomie starych wielkich czasopism bibliograficznych zagranicznych.

Życzymy więc „Przewodnikowi” sukcesu moralnego i materialnego. Oby ta nowa jego serja rosła nie tylko pracą naszego pokolenia, lecz i całego szeregu następnych.

Dr. Stefan Rygiel. Dyrektor Biblioteki Uniwersytetu Stefana Batorego.

BEZWARUNKOWO najwygodniej załatwiać wszelkie zgłoszenia i reklamy za pośrednictwem Biura Reklamowego ST. GRABOWSKIEGO Mickiewicza 4 tel. 228. Biuro powyższe posiada WYŁĄCZNE przedstawicielstwo działu ogłoszeń i reklam następn. pism. „S ł o w o” „Gazeta Wileńska” „Kurjer Wileński” (zamiejscow.) Programy Teatrów Polskich oraz reprezentacje „Dzwonnika” „Expresu” i innych wydawnictw. Najdogodniejsze warunki. Oferty na żądanie.

Ze świata.

— Nieprzebrane skarby Kalifa. Jednym z poważnych zagadnień wewnętrznej polityki tureckiej jest sprawa skarbu Kalifa. Wśród przedstawicieli nowego rządu republikańskiego wyonila się bowiem kwestja aby niezmierne bogactwa domu sultanańskiego sprzedać, a pieniądze użyć na potrzeby narodu.

Projekt ten spotyka się z partją opozycją pobożnych Mahometan, którzy uważają skarby Kalifa za rzecz świętą i nie-tykalną.

Do roku 1916 bogactwa te przechowywane były w pałacu Top-Kapu, a o wielkości ich świadczy zamknięcie ludzi wschodnich do drogich kamieni i kosztownych ozdób.

Na skarby sultanańskie składały się wieki i od niepamiętnych czasów nie było w Turcji sultana, któryby nie wzbogacił skarbcza rodzinnego nadzwyczajnymi jakimiś klejnotami.

Są więc tam naszyjnik ozdobiony brylantami wielkości orzecha, pierścienie, medaliony, diademy wysadzane rubinami i topazami, sznury pereł, naczyń ze złota i srebra, broń wykładana drogiemi kamieniami i sławne rządy na konie, z których każdy stanowi ogromną fortunę.

Kosztowności tych używali nie tylko sultani i księżta krwi, ale sułtani i har-emowe odaliski.

O skarbach sultanańskich krążyła po kraju tylko legenda, nikt nie wiedział dokładnie, ile i jakie bogactwa znajdują się w posiadaniu Turcji.

Przed kilkudziesięciu laty wyraził się o nich wielki wezyr Achmet Sokoloni, który z racji swego urzędu dopuszczony był do tajemnicy skarbcza sultanańskiego, że gdyby je sprzedano za uzyskane pieniądze można by sprawić całej flocie tureckiej srebrne kotwice, a żagle sporządzić ze wspaniałej jedwabnej purpury.

Skarbiec sultanski został przewieziony do Angory i złożony w meczecie Achmeta Paszy.

Koła starotureckie utrzymują uparcie iż część tych skarbu użyto już na cele polityczne i narodowe.

WILEŃSKA GIEŁDA.

11 września 1924 r.

G o t ó w k a:

Ruble sr.

London	23.21—23.99
Nowy Jork	5.21—5.16
Paryż	27.88—27.71
Praga	15.82—15.48
Szwajcaria	97.83—96.87
Wiedeń	7.35—7.28
Włochy	22.74—22.52
Helsinki	13.11—12.99

WARSZAWSKA GIEŁDA.

urzędowa 11 września b. r.

G o t ó w k a:

Dolary	5.21—5.16
Funty	23.19—22.97
Franki francuskie	27.23—26.97
Franki szwajcarskie	97.81—97.84
C z e k i:	
Belgia	26.07—25.83
Holandja	199.84—197.86

Papiery procentowe:

Miljonówka	0.71—0.70
Pożyczka złota	6.50—6.40
Bony zł.	0.88
Pożyczka dolarowa	2.62

Redaktor

Stanisław Mackiewicz.

BILANS

Wileńskiego Prywatnego Banku Handlowego

na dzień 31-go sierpnia 1924 roku.

przerachowany na złote polskie według relacji 1 zł. = Mk. 1.800.000.

Aktywa.

Gotowizna w kasie	74.196.98	
Pozostałość w Banku Polskim	2.482.43	
„ w P. K. O.	183.60	76.868.01
Weksle zdyskontowane		687.996.55
Pożyczki terminowe		19.371.71
Rachunki otwartego kredytu	207.365.08	
Udzielone gwarancje	86.000.—	203.365.08
Korespondenci:		
Loro banki krajowe	85.907.73	
Loro banki zagraniczne	—,01	85.907.74
Nostro banki krajowe	2.179.32	
Nostro banki zagraniczne	38.537.07	40.716.39
Nieruchomości.		2.78
Koszty handlowe		227.994.14
Weksle protest. i należności wątpliwe		966.70
Inkaso weksli		132.564.07
Rachunki z Oddziałami		71.810.88
„ przechodnie		48.330.50
„ różne		2.160.08
		1.688.049.63
Zastawy	277.472.01	
Depozyty	278.811.42	556.283.43

Pasywa.

Kapitał zakładowy	1.125.—	
„ zapasowy ustawowy	1.125.—	
Inne rezerwy	1.125.—	3.375.—
Wkłady:		
a) terminowe	77.919.62	
b) rachunki czekowe	517.510.69	
c) salda kred. r-ków otwartego kredytu i lorumy osób i instyt. handlow. przemysł. i innych	5.137.56	600.567.87
Redyskonto weksli	474.020.49	
Zastaw własnych walorów	12.500.01	483.520.50
Korespondenci:		
Loro banki krajowe	4.449.74	
„ zagraniczne	42.592.07	46.951.81
Nostro banki krajowe	68.122.43	
„ zagraniczne	8.331.91	76.454.34
Wierzyteli z tytułu gwarancji		86.000.—
Procenty i prowizje		139.164.56
Różni za inkaso		132.564.07
Rachunki z Oddziałami		7.72
„ Oddziałów z Centralą		75.171.34
„ przechodnie		22.440.80
„ różne		2.575.59
Papiery %/0 własne		5.285.96
Pieniądze zagraniczne		10.970.07
		1.688.049.63

KAMIEŃ ŻÓŁCIOWE

Usuwa bez bólu CHOLEKINAZA NIEMOJEWSKIEGO

Ataki w zupełności ustają.

OBJAWY: (początkowe). Ból w bokach i dołku podsercowym (gdzie schodzą się żebra). Pobolewanie w wątrobie. Skłonność do obstrukcji. Uryna ciemna i mętna lub też bezbarwna, jak woda, język obłożony. Gorycz i kwas w ustach. Odbijanie gazami. Wzdęcia i burczenia w kiszce. Bóle i zawroty głowy. Silne zdenerowanie. OBJAWY: (podczas ataków). W dołku i wątrobie silny ból, który się rozchodzi ku stronie tynej — pasie, krzyżu i sięga aż pod łopatkę. Wzdęcia brzucha; rozszarpanie żebra i parcie na kieszki stołcowe. Brak tchu oraz ból w plecach i klatce piersiowej (na przestrzał). Niekiedy wymioty żółcia, dręszcze, zimne poty, żółtaczka.

Skład główny: Aptekarz fizjolog H. Niemojewski

Warszawa Nowy Świat 5.

Sprzedaję we wszystkich składach aptecznych i aptekach.

Kasa Chorych m. Wilna

podaje do wiadomości, iż składki za dozorców i służbę domową w miesiącu wrześniu są następujące:

ZA DOZORCÓW otrzymujących wynagrodzenie miesięczne według norm ustalonych w dn. 14 sierpnia b. r. przez Nadzwyczajną Komisję Rozjemczą w wysokości:

zł. 65,00 skł. tygodniowa wynosi zł. 1,52
„ 50,00 „ „ „ 1,31
„ 40,00 „ „ „ 0,99
„ 30,00 „ „ „ 0,68
„ 25,00 „ „ „ 0,56
„ 16,00 „ „ „ 0,47

UWAGA: w miesiącu wrześniu przypada składka za 5 tygodni. Równocześnie w związku z regulacją plac za m—ce czerwiec (5-cio tygodniowy) lipiec i sierpień (4-ro tygodniowy) należy wnieść w terminie do 7-go października b. r. za 13 tygodni różnicę między składkami już wpłaconymi, a obliczonymi według nowych wynagrodzeń.

Za dozorców otrzymujących wynagrodzenie: zł. 65,00 dopłata składek wynosi zł. 0,82 tygodni.

„ 50,00 „ „ „ 0,76 „

„ 40,00 „ „ „ 0,54 „

„ 30,00 „ „ „ 0,38 „

od 16,00—25,00 „ „ „ 0,16 „

SKŁADKI ZA SŁUŻĄC W GOSP. DOMOWYCH za miesiąc wrzesień stanowią jak w ubiegłym miesiącu zł. 0,68 tygodniowo.

Za służących, gospodynie i t. p. „ 1,31

Zarząd Kasy Chorych przypomina, iż od stycznia b. r. jak to było opublikowane w dziennikach i miesięcznikach widoznanych w Biurze Kasy, nie są rozsyłane listy płatnicze za ubezpieczonych ze służby domowej i dozorców. Osoby zatrudniające ich winne uiszczać składki bieżące nie czekając doreczenia wzwania. Przy dokonaniu wpłaty należy podać numer konta na które wpłata ma być zaliczona. Wyjaśnienia w sprawie wpłat i rozrachunków udzielane są przy okienku informatora (Wydział II).

(—) Mieczysław Engiel

Przewodniczący Zarządu.

(—) Dr. Maleszewski.

w/z Dyrektora.

„Ogłoszenia Lekarskie“

Dr. Zeldowicz

Kobieta lekarz
ul. A. Mickiewicza
24 Przej. 9-115-8

Dr. Szware Zeldowicz

Pr. 12-5 Chor. kobiece oraz
spec. weneryczne, moczopłc., syfilis i skórn.
ul. Mickiewicza Nr. 24 (ob. hot. „Bristol“).

Dr. Witold Kiezu

POWRÓCIŁ
i wznowił przyjęcie
chorych. Choroby
wewnętrzne, specjalnie
piłcne. Garbarska
5-3 od 5-7.

Lekarz-dentysta

Julja Bielunas
wróciła i przyjmuje
od 12-5, ul. Jagiel-
lońska 9-4.

Dr. Czesław Konaczny

Chirurgja jamy ustnej
choroby zębów, sztucz-
ne zęby. Wojskowym 1
urzędnikom na raty.
Mickiewicza 11 (gdzie
kino) Przyjmuje od 10
do 12^{1/2} i od 4 do 6^{1/2}.

Dr. W. LEGIEJKO

choroby wewnętrzne
(spec. płuc i żołądka)
Przyjmuje od 9-11 i
6-7 wiecz. ul. A. Mi-
ckiewicza 21 m. 1.

Dr. Wołodźko

ordynator szp. Sawicz.
Choroby skórne i we-
neryczne. Od g. 12-2
i 5-7. Zawalna 22.

Akuszarka

z Warszawy udziela
porad. Przyjmuje od 9
rano do 7 wiecz.
Mickiewicza 46-6.

D-r K. Sokołowski

choroby skórne i we-
neryczne, przeprowa-
dził się na
ul. Ostrobramska 2.
przyjmuje od g. 5-7.

D-r Marjan Mienicki

chor. wener. syfilis i
skórne (lec. sztucz.
słońcem górsk.
ul. Wileńska 34-3
przyjm. od 4-7 pp.

Chcesz mieć spokój na zimę?

Instytucje, urzędy,
osoby prywatne,
chcące zaopatrzyć się w

WĘGIEL, KARTOFLE
i wszelkie warzywa na zimę

już dziś niech się zwrócą do

SPÓŁDZIELNI ROLNEJ
Kresowego Związku Ziemiań

Zawalna Nr 1, telef. 1-47.

dla złożenia zapotrzebowania na
potrzebne im artykuły, które
najtaniej Spółdzielnia Rolna
im dostarczy.

Posiadany przez nas węgiel
wysoko-kaloryjny pochodzi z
kopalni „SILESIA“ na Śląsku.

Reklamowany BUCHALTER - KORESPON-

DENT z 23 letnią praktyką poszukuje
stałej posady lub przyjęcie chwilowe zaję-
cie przy sprawdzaniu ksiąg handlowych z
dowodami, zamykając te księgi i sporząd-
zając bilanse. Adres ul. Wielka, Hotel
„Palais“ pokoju Nr. 110 agronom i buchal-
ter A. Gwiazdowski.

Demi - place

poszukuje
francuzka z
wyższem wykształceniem. Oferty, tylko
listownie: Wilno, Zawalna 30, Konstan-
towo Bukowski, pour remettre à Mada-
me M. de K.

Fiance truskawek, fiance i ce-

bulki kwia-
tów zimowych, cebulki hyacyntów
do pędzenia, nasiona do wysiewu w
esieni, nasiona dla ptaków — po-
eca „Sklep Rolniczy“ Szwarcowy I
(Wielka 15).

Szafy
Stoły
Łóżka
Biurka
Materace
Kredensy
Krzesła
Otomany
i t. p.

POLECA
Dom Handlowy
Wacław MOŁODECKI
Wilno, Wileńska 8.

POTRZEBNY LOKAL

Od 5 do 6 pokoi na parterze i
pierwszym piątrze w centrum mia-
sta pod zakład fabryczny.

CENA OBOJĘTNA.

Oferty do Admin. „Ekspresu Wi-
leńskiego“ dla B. R.

NAJLEPSZYCH FABRYK

Młocarnie, maneże,
wialnie, sieczkarnie,
czochry do wełny, an-
gielskie noże do siecz-
karń, oraz różne inne

masz, i narz. ronlicze

poleca
ZYGMUNT NAGRODZKI
Wilno, Zawalna 11-a.

Sprzedaję za gotówkę i na spłaty

Najtańsze źródło zakupu!!!

OWSA
OTRAB
SIANA
SŁOMY
ŻYTA
MAKI razowej
MAKI pyłowej
MAKI pszennej
SOLI CUKRU
SŁONINY SZMALCU

w Spółdzielni Rolnej
Kresowego Związku Ziemiań

ZAWALNA 1. TEL. 1-47